

Sygn. akt IV P 42/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Marek Osowicki
Protokolant:	sekretarz sądowy Anna Górską

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2019 roku w Człuchowie

sprawy z powództwa 52 Batalionu Remontowego w C.

przeciwko J. R.

o odszkodowanie za mienie powierzone

1. Oddała powództwo.
2. Zasądza od powoda 52 Batalionu Remontowego w C. na rzecz pozwanej J. R. kwotę 675 zł tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt P 42/19

UZASADNIENIE

52 Batalion (...) w C. wniósł przeciwko pozwanej J. R. o zapłatę kwoty 2210,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 7.04.2018 r. w postępowaniu upominawczym. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że J. R. była zatrudniona na stanowisku starszy bibliotekarz W związku z rozwiązaniem umowy o pracę z pozwaną, na podstawie rozkazu dziennego Dowódcy 52 brem nr Z-233/16 z dnia 02.12.2016r. została przeprowadzona inwentaryzacja w terminie od 06.12.2016 r. do 14.01.2017 r., która wykazała braki w księgozbiornie łącznie 312 książek. Komisja Inwentaryzacyjna próbowała wyjaśnić powstałe braki z pozwaną. W trakcie rozmowy a także z gromadzonej dokumentacji okazało się, iż Pani R. wraz z książkami wybrakowanymi przeznaczonymi do utylizacji przekazała książki, które nie zostały wybrakowane, zakładając, że ujmie je w protokole następnej selekcji. W bibliotece pozostały jedynie karty zniszczonych książek oraz wykazy z odręcznym zapisem „dopisać do następnej selekcji”.

Pełnomocnik pozwanej w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz podniosła zarzut bezzasadności roszczenia powoda i przedawnienia roszczenia. W uzasadnieniu sprzeciwu wskazała, iż strona powodowa w żaden sposób nie wykazała istnienia szkody oraz mienie powoda nie zostało powierzone pozwanej w prawidłowy sposób. Pozwana nigdy nie uczestniczyła w spisie z natury tj. kontroli zbiorów bibliotecznych ustalających ich stan faktyczny, zarówno rozpoczynając pracę u powoda, jak i w czasie kolejnych 20 lat pracy. Zdaniem pozwanej powodowy batalion nie zapewnił warunków umożliwiających zabezpieczenie mienia, gdyż pod nieobecność powódki dostęp do biblioteki mieli inni pracownicy tj. K. M., M. K. i K. G.. Strona powodowa uniemożliwiła pozwanej wyliczenie się z powierzonego mienia. Inwentaryzacja zrobiona pod nieobecność pracownika, któremu powierzono mienie

do wyliczenia się i którego nie zawiadomiono o jej terminie, nie może powodować odpowiedzialności materialnej pracownika. Komisyjne skontrum zostało przeprowadzone nie tylko pod nieobecność pozwanej (nie uprzedzonej o zamiarze jej dokonania), ale i z dużym opóźnieniem tj. gdy pozwana nie pozostawała już w stosunku pracy z powodem. Pozwana zaprzecza, aby wraz z książkami wybrakowanymi wybranymi przez komisję do utylizacji, z własnej inicjatywy przekazała książki, które nie zostały wybrakowane zakładając, że ujmie je w protokole następnej selekcji. Roszczenie pracodawcy o naprawienie szkody powstałej z tytułu niewyliczenia się lub niezwrócenia mienia pracodawcy ulega przedawnieniu z upływem 1 roku od dnia, w którym pracodawca powziął wiadomość o wyrządzeniu przez pracownika szkody, nie później jednak niż z upływem 3 lat od jej wyrządzenia (art. 291 § 2 K.P.). O szkodzie, o której mowa w pozwie, powód dowiedział się najpóźniej w dniu 14.01.2017 r. na skutek inwentaryzacji przeprowadzonej w terminie od 06.12.2016 r. do 14.01.2017 r., o powyższym powód poinformował również pozwaną pismem z 24.01.2017r., na które to pismo pozwana odpowiedziała 08.02.2017 r. Roszczenie powoda o naprawienie szkody uległo zatem przedawnieniu najpóźniej z dniem 15 stycznia 2018 r.

Sąd ustalił co następuje :

Pozwana J. R. była zatrudniona od 1996 r. do 8.12.2016 r. w powodowym batalionie, ostatnio na stanowisku starszego bibliotekarza klubu batalionowego. Umowa o pracę rozwiązała się na mocy porozumienia stron.

(dowód: wniosek w sprawie rozwiązania umowy k.66).

Pozwana 22.04.2013 r. podpisała umowę o odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie znajdujące się w bibliotece batalionowej objęte protokołem inwentaryzacji z 26.03.2013 r.

(dowód: umowa o odpowiedzialności materialnej k.105-106 i protokół inwentaryzacji z 26.03.2013 r. k.107-119).

W listopadzie 2015 r. dokonano selekcji książek biblioteki batalionowej i z księgozbioru wykreślono 3810 woluminów.

(dowód: protokół z selekcji księgozbioru Biblioteki Oświatowej JW 4580 w C. k.177-257).

Pozwana od 11.05.2016 r. wyraziła pisemną zgodę na przebywanie K. M. w bibliotece batalionowej JW 4580 pod jej nieobecność i wykonywania obowiązków służbowych związanych z pracą bibliotekarza. K. M. zobowiązała się między innymi do dbałości o powierzone mienie biblioteczne.

(dowód: oświadczenie k.171).

Komisja skontrum stwierdziła braki bezwzględne 312 woluminów o wartości 2210,26 zł . Komisja prowadziła prace pod nieobecność pracownika, odpowiedzialnego materialnie za księgozbiór tj. pozwanej.

(dowód: dokumenty kontroli księgozbioru str. 6/32).

Protokół Komisji Inwentaryzacyjnej Księgozbioru Biblioteki Oświatowej Klubu skontrum 16.01.2017 r. zaakceptował Dowódca Jednostki Wojskowej 4580.

(dowód: dokumenty kontroli księgozbioru str. 7/32).

Dowódca Jednostki Wojskowej 4580 w C. pismem z 24.01.2017 r. poinformował pozwaną o brakach stwierdzonych przez powołaną komisję i wezwał do złożenia wyjaśnień na piśmie.

(dowód: pismo k.67).

Pozwana pismem z 8.02.2017 r. złożyła pisemne wyjaśnienia w sprawie rozliczenia biblioteki.

(dowód; pismo pozwanej k.68-69).

Dowódca Jednostki Wojskowej 4580 w C. pismem z 21.02.2018 r. zameldował Dowódcy 1 Brygady Logistycznej w B. o stwierdzeniu szkody w mieniu wojskowym, książkach biblioteki oświatowej.

(dowód: meldunek k.94).

21.03.2018 r. pocztą doręczono pozwanej wezwanie do zapłaty.

(dowód: k.20-22).

Sąd zważył co następuje :

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści przepisu art. 291 § 2 k.p. roszczenia pracodawcy o naprawienie szkody, wyrządzonej przez pracownika wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych, ulegają przedawnieniu z upływem 1 roku od dnia, w którym pracodawca powziął wiadomość o wyrządzeniu przez pracownika szkody, nie później jednak niż z upływem 3 lat od jej wyrządzenia.

Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego, że dniem rozpoczęcia biegu okresu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wskutek niewyliczenia się z powierzonego mienia jest nie data zakończenia inwentaryzacji, lecz dzień dokonanego rozliczenia (orzeczenie SN z dnia 21 czerwca 1985 r., IV PR 116/85, (...) 1985, nr 11, s. 67).

Zatem początkiem biegu terminu przedawnienia określonego w art. 291 § 2 k.p. będzie dzień powzięcia wiarygodnej wiadomości o niedoborze i osobie odpowiedzialnej materialnie przez pracodawcę reprezentowanego przez dowódcę Jednostki Wojskowej 4580 w C..

Po przeprowadzeniu kontroli księgozbioru Biblioteki Oświatowej Klubu skontrum od 6.12.2016 r. do 14.01.2017 r. Dowódca Jednostki Wojskowej 4580 16.01.2017r. zaakceptował protokół skontrum księgozbioru biblioteki batalionowej i 24.01.2017 r. poinformował pozwaną o brakach stwierdzonych przez powołaną komisję oraz wezwał do złożenia wyjaśnień na piśmie. Z wniosku komisji zawartym w załączniku nr 3 wyżej wymienionego protokołu skontrum, zaakceptowanego w dniu 16.01.2017 r., wynika wysokość szkody i wskazana jest osoba odpowiedzialna materialnie za bibliotekę.

Pozwana pismem z 8.02.2017 r. złożyła pisemne wyjaśnienia w sprawie rozliczenia biblioteki.

Ostatecznie Dowódca Jednostki Wojskowej 4580 w C. pismem z 21.02.2018 r. zameldował Dowódcy 1 Brygady Logistycznej w B. o stwierdzeniu szkody w mieniu wojskowym, książkach biblioteki oświatowej.

Zdaniem sądu termin przedawnienia przedmiotowego roszczenia zaczął swój bieg od zaakceptowania protokołu skontrum księgozbioru biblioteki batalionowej 16.01.2017 r. przez Dowódcę Jednostki Wojskowej 4580 w C.. Roszczenie więc uległo przedawnieniu z upływem 16.01.2018 r.

Strona powodowa nadała pozew w polskim urzędzie pocztowym dopiero 6.03.2019 r.

W ocenie sądu na uwzględnienie zasługuje więc zgłoszony przez pełnomocnika pozwanej zarzut przedawnienia roszczenia.

Powzięcie wiadomości przez pracodawcę o wyrządzeniu przez pracownika szkody w rozumieniu art. 291 § 2 KP następuje z chwilą poznania przez pracodawcę wyników inwentaryzacji i od tej daty rozpoczyna bieg okres przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody.

Dla rozpoczęcia biegu przedawnienia nie jest ważne, kiedy pracodawca ostatecznie wyjaśnił przyczyny niedoboru i wezwał odpowiedzialnego materialnie pracownika do zapłaty wartości niedoboru. Ponad roczna opieszałość pracodawcy w wyjaśnieniu braków w księgozborze nie może być uzasadniona złożeniem oświadczenia drugiego

bibliotekarza i członka komisji inwentaryzacyjnej dopiero 6.04.2018 r. oraz sprawozdaniem z postępowania wyjaśniającego i wyrażeniem opinii przez przełożonych, służby księgowo i radcę prawnego i ich akceptacją przez dowódcę 15.06.2018 r.

Jeżeli pracodawca nie udowodni winy umyślnej pracownika, roszczenie o odszkodowanie (w ograniczonej wysokości – art. 115 KP w związku z art. 119 KP) przedawnia się według art. 291 § 2 KP.

Pracodawca powołując się na termin przedawnienia określony w treści przepisu art. 291 § 3 k.p. jest zobowiązany do wykazania umyślności w działaniu pracownika materialnie odpowiedzialnego.

Jak wynika z wyroku Sądu Najwyższego z 21.3.1975 r. (II PR 309/74, OSNC 1975, Nr 12, poz. 178) "nawet umyślne niedopełnienie obowiązku nadzoru nad mieniem powierzonym pracownikowi z obowiązkiem wyliczenia się nie jest równoznaczne z umyślnym wyrządzeniem szkody". Jeżeli zatem z okoliczności danej sprawy wynika, że wyrządzenie szkody nie było objęte zamiarem sprawcy, to nie można mu przypisać winy umyślnej nawet w sytuacji, gdy umyślnie nie wykonał lub nienależycie wykonał obowiązki pracownicze.

Z przepisu art. 124 k.p. nie wynika domniemanie winy umyślnej, gdy pracownik nie rozlicza się z mienia. Konieczne jest wówczas ustalenie dalszych faktów, które pozwalałyby na stwierdzenie winy umyślnej (vide: Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z 8 października 2015 r., I BP 11/14).

Strona powodowa w toku procesu nie wykazała by szkoda w mieniu biblioteki powstała z winy umyślnej pozwanej z zamiarem bezpośrednim czy ewentualnym i na tę okoliczność nie zgłosiła żadnych wniosków dowodowych.

Strona powodowa nie wykazała, że pozwana np. przywłaszczyła 312 książek lub nienależycie sprawowała pieczę, umożliwiając ich kradzież przez osoby trzecie i na to się godziła.

Ponadto stosownie do treści przepisów art. 124 i 125 k.p. pracownik odpowiada w pełnej wysokości za szkodę w mieniu powierzonym mu z obowiązkiem zwrotu lub wyliczenia się. Podstawą odpowiedzialności pracownika przewidzianej w powyższych przepisach jest zawarcie umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej z pracodawcą oraz faktyczne i prawidłowe powierzenie mienia pracownikom. Prawidłowe powierzenie mienia polega na takim powierzeniu go pracownikowi by mógł dysponować mieniem oraz przy należytej staranności zabezpieczyć je przed dostępem osób niepowołanych i utrzymać w stanie zgodnym z jego przeznaczeniem.

W przedmiotowej sprawie pozwana 22.04.2013 r. podpisała umowę o odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie znajdujące się w bibliotece batalionowej objęte protokołem inwentaryzacji z 26.03.2013 r.

Jednak podczas jej długotrwałej nieobecności w pracy spowodowanej chorobą, obowiązki bibliotekarza od 11.05.2016 r. zaczęła pełnić K. M., bez przeprowadzenia skontrum i bez przyjęcia wspólnej odpowiedzialności materialnej za bibliotekę.

Co więcej jak wynika z treści łączącej strony umowy z o odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie mimo, iż pracodawca może zarządzić inwentaryzację w każdym czasie, to jednak stosownie do § 10 pkt. 3 a contrario, pracownik odpowiedzialny materialnie winien uczestniczyć w inwentaryzacji a w przypadku choroby czy innej ważnej przyczyny może wskazać pisemnie osobę, która za zgodą pracodawcy weźmie udział w inwentaryzacji.

Pracownicy objęci odpowiedzialnością materialną mają prawo i obowiązek uczestniczyć w inwentaryzacjach, a ponadto są uprawnieni do przeglądania ksiąg rachunkowych pracodawcy, odzwierciedlających rozliczenie powierzonego im mienia.

W niniejszej sprawie bezsporne było, iż pozwana odpowiedzialna materialnie nie była poinformowana o inwentaryzacji i w niej nie uczestniczyła oraz pozbawiono ją prawa wyznaczenia zastępcy z ważnych przyczyn lub choroby.

Mając na uwadze powyższe sąd oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej w oparciu o § 9 ust. 1 pkt 2 i § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 265.), zasadzając od strony powodowej na rzecz pozwanej kwotę 675 zł tytułem kosztów procesu.